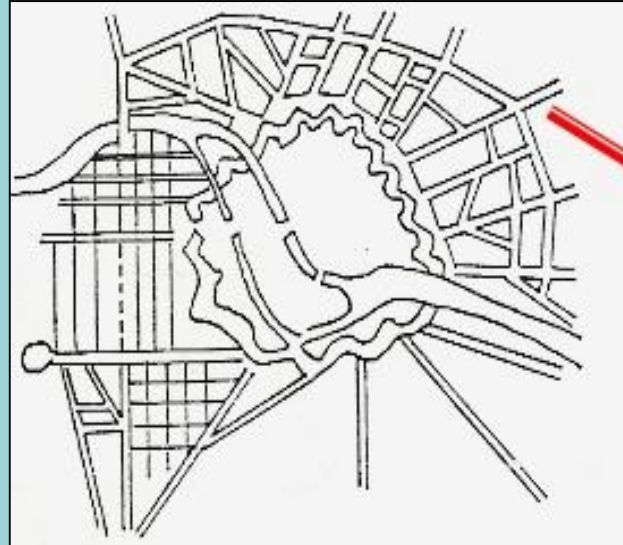
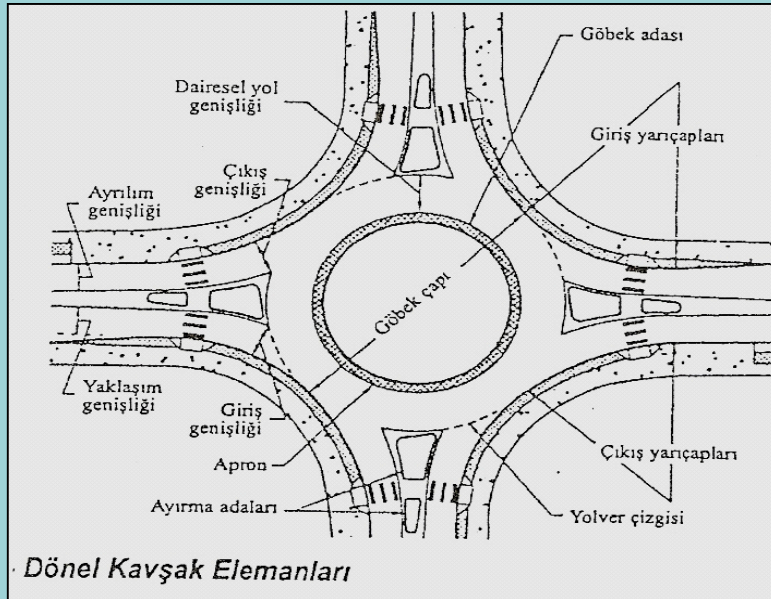

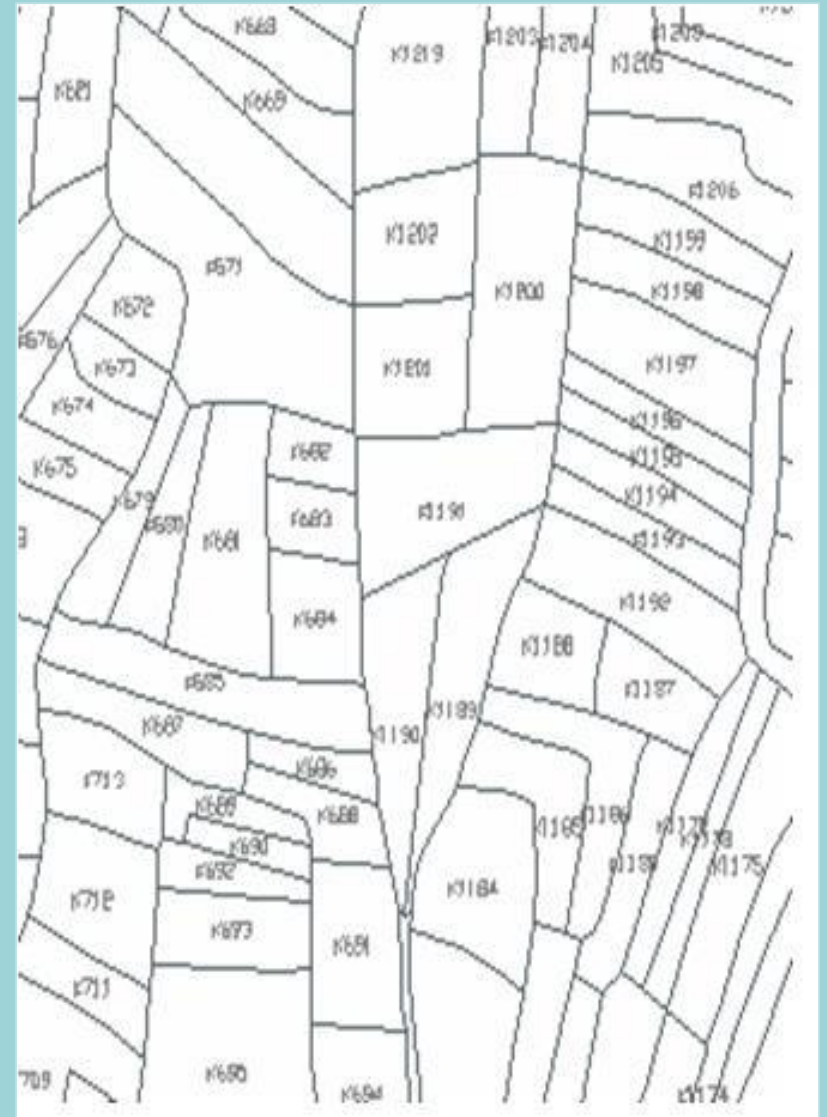
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA dersi

Harita Mühendisliği Bölümü

Halihazır Harita

Kadastro Haritası

TEMEL TANIM VE KAVRAMLAR

PLANLAMA:

Geleceğin önceden kestirilmesi ve ortaya çıkabilecek gelişimleri denetleme ve rasyonel biçime getirme yolunda hazırlanan strateji ve politikaların bütünü olarak tanımlanır.

ŞEHİR: Teknik, ekonomik, sosyal, politik ve kültürel pek çok konunun birlikte söz konusu olduğu, karmaşık problemleri olan bir mekan, bir yerleşmedir. Ekonomistler şehri tarım, endüstri yada hizmetler gibi işgücü kriterlerine göre, sosyologlar sosyal farklılaşma, aile büyüklüğü yada eğitim oranlarına göre, hukukçular ise idari düzene göre tanımlarlar.

Çağdaş Sosyolojik ve Ekonomik Tanım olarak Şehir: Tarım dışı endüstri, ticaret, eğitim, kültür, sağlık, sosyal eylemlerin toplandığı, çok geniş ve etkili merkezileşme, örgütleşme, rasyonel çalışma ve standartizasyon düzeninin kurulduğu, okuma yazma oranının arttığı, doğurganlığın azaltıldığı, suçluluk oranının çoğaldığı ve her türlü ulaşım, haberleşme hizmet ve tesislerinin bulunduğu yerdir. Kentsel aile çekirdek aile, kırsal kesimde ise sülaledir.

Fiziki tanım: Mekanda yerleşme ve nüfus yoğunluklarının arttığı, sokak ve caddelerin genişlediği, bina yüksekliklerinin arttığı, belediye hizmetlerinin bulunduğu genellikle iş ve iskan alanlarının ayrıldığı kentsel peyzaj veren yerlerdir.

KENTLEŞME: Dar anlamıyla kent sayısının ve kentlerde yaşayan nüfusun artmasıdır. Geniş anlamı ile kentleşme; sanayileşme ve ekonomik gelişmelere bağlı olarak kent sayısının artması, bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma oluşturan insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus değişimi süreci olarak anlaşılmaktadır.

Kentleşme Hareketi: Zaman içersindeki değişmeyi

Kentleşme Oranı: Belli bir anda belli bir tanıma göre kent sayılan yerleşim merkezlerinde yaşayan nüfusun ülke nüfusuna oranıdır.

Kentleşmenin Nedenleri nelerdir? (yorumlayınız)

Ekonomik, sosyal, teknolojik, siyasal ve psikososyolojik nedenlerdir ve bunlar birbirleriyle ilişkilidir.

Kentleşmenin ortaya çıkardığı sonuçlar nelerdir? (yorumlayınız)

Çeşitli hizmetlerden yararlanma sorunları, çevresel sorunlar, barınma sorunları, ulaşım sorunları, v.b.

KENT: Alan ve nüfus bakımından belirli bir düzeye ulaşmış, değişik uğraştaki insanların toplandığı mekandır. Yönetmel Açından Tanımı: Nüfusu 20 binden fazla olan yerleşim birimidir.

Fonksiyonel Tanımı: Tarımsal olmayan üretim yapılan, tüm üretimin denetlendiği ve dağıtımının yapıldığı, koordine edildiği, teknolojinin beraberinde getirdiği büyüklük, yoğunluk, heterojenlik ve bütünleşme yönünden belirli bir düzeye ulaşmış yerleşme türüdür.

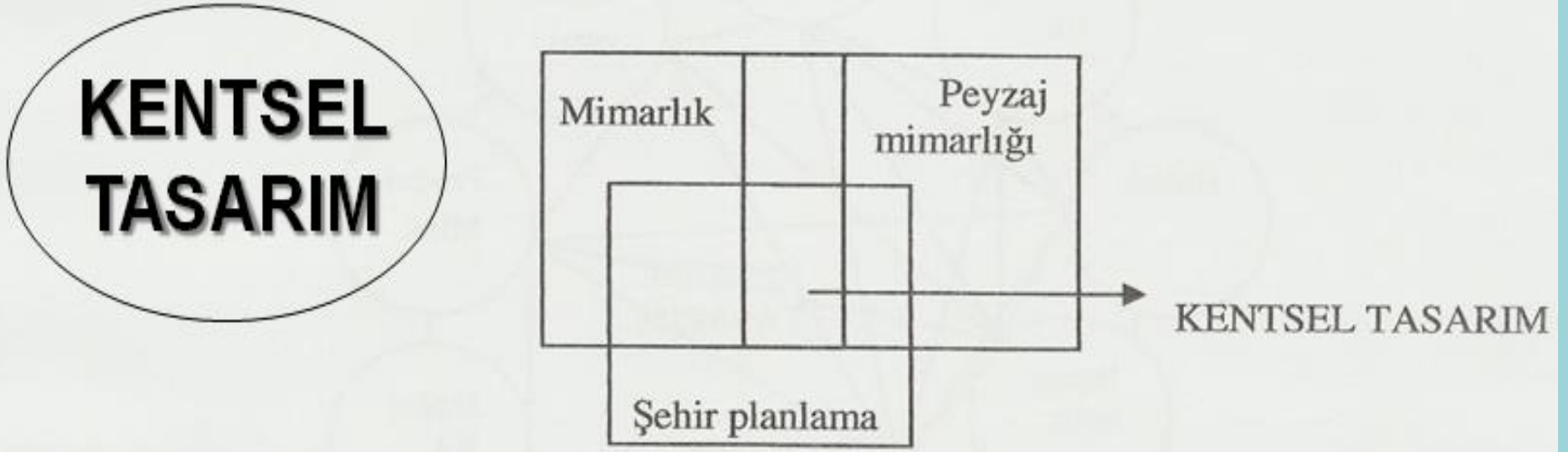

Kentin Morfolojisi

Kentin biçiminin üretilmesi iki ve üç boyutlu olarak bir bileşime (kompozisyon) oturmaktadır. Kentin üst-biçimine ve parçalarının kimliklerine ilişkin kararların gerçekleştirme sürecinde öncelikle iki boyutlu olarak mülkiyet yeniden biçimlendirilecek, ya da korunacaktır. Bu süreçte kentin özel ve kamusal alanlarının biçimleri belirlenmektedir. İmar hakları kavramını beğenmesek de, sonuçta kentin üç boyutlu biçimi bu araçla belirlenmektedir. Dolayısıyla mülkiyetin ve imar haklarının belirlenmesi mekanik bir süreç olarak anlaşılamaz. Kentin morfolojisinin belirginleştiği “mülkiyet yapısı - imar haklarının denetimi” ciddi bir tasarım sorunsalıdır, çünkü bu süreç içinde aynı zamanda kentin kütle ve mekân yapısı oluşturulmaktadır.

Kentin morfolojisi oluşturulurken henüz kentin mimarlığı ve peyzajı kesinleşmemiştir, ancak bu ilk adım önemlidir ve tasarım bilgi ve becerisi gerektirir. Görüldüğü gibi öncelikle kentin kurgusu olarak tanımlanan “kentin üst-biçimi - kentin imgeleri”, daha sonra da kentin morfolojisi olarak tanımlanan “mülkiyet yapısı - imar haklarının denetimi”, kentin “kütle-mekân yapısı”nı kesinleştirmektedirler. Bu süreç içinde yer alan tüm uzmanların (şehir plancısı, mimar, peyzaj mimarı) bilmesi gereken salt mimarlığın ya da kentsel peyzajın tasarımının kuralları değil, daha evrensel bir niteliği olan gestalt kurallarına hakim olmaları gereğidir.

KENTSEL TASARIM

Şekil 1. Kentsel tasarımın yeri ve üç ana meslek grubu ile olan ilişkisi
(Gökçen,2000)

Bu bağlamda kentsel tasarım, en yaygın biçimde kent planlama ile mimarlık arasındaki gerek içerik gerekse ölçek açısından bir geçiş alanı olarak tanımlanmaktadır. Kentsel Tasarım, planlama kararlarını gerçeğe dönüştürme eylemi olarak da nitelendirilmiştir (Günay, 1993). Bir başka deyişle yerel ve kent bütünü ölçeğinde 3 boyutlu tasarımların yapılması veya tasarım politikalarının ortaya konulmasıdır (Aydemir, 1999).

Kentsel Tasarımın “çevresel tasarım” disiplinleri olarak tanımlanan meslek grubu içindeki yeri bugüne kadar çok tartışılmıştır. Bu disiplinin meslek kimliğinin mimarlık, kentsel planlama ve peyzaj mimarlığını ilgilendiren ancak mimarlıkla daha fazla çakışan yanları bulunan disiplinler arası bir özellik taşıdığı görüşü ağırlıktadır (Nalkaya, 1999).

Bu tasarım mesleklerinin her birinin kendine özgü nitelikleri ve mesleki becerileri kentsel tasarıma yansıtılmaktadır. **Mimari yaklaşımın** kentsel tasarımda oynayacağı rol mekanın 3 boyutlu kurgulanması, tasarım dili, anlamı ve mesajı açılarından tanımlanmaktadır. Hem fiziksel olarak projenin ana sistemlerinin oluşturulmasında hem de toplumsal açıdan kamu yararının gözetilmesinde **planlama mesleği** ve temsil ettiği değerler öne çıkmaktadır. **Peyzaj mimarlığı** ise yere/zemine bağımlılığı ve zamanın önemli bir tasarım etmeni olarak kullanılmasındaki birikimi sayesinde gerek fiziki gerekse doğanın ve doğal elemanların anlamlı bir biçimde tasarıma katılmasına imkan sağlar (Bilsel, 2001).

Kentsel Tasarım **üç temel kentsel elemanı** birbirine bağlar ve uyumlandırır. **Doğal elemanlar** (su, kıyılar, ağaç kümeleri, kayalıklar,v.b.), **insan etkinlik düğümleri** (çalışma alanları, konut alanları, ticaret alanları, yeme-içme, eğlence ve dinlenme yerleri, ibadet yerleri, v.b.) ve **mimari elemanlar** (doğal elemanları birbirine bağlayan ve etkinlik noktalarını güçlendiren insan yapısı olan her şey) (Sallingaros, 1998).

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI VE KENT PLANLAMASI

Birleşmiş Milletler tarafından yayımlanan “ORTAK GELECEĞİMİZ” isimli raporla dünya gündemine giren “SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK” kavramı o tarihten günümüze kapsamı genişleyerek kullanılagelmektedir. Dar anlamda sürdürülebilirlik; dünya ekosistemindeki tüm çeşitliliğin ve yenilenemez kaynakların gelecek nesillere aktarılabilmesi için, bugünkü neslin yenilenemez kaynak kullanımını sınırlaması, insanın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin sistemin taşıma kapasitesini aşmayacak düzeyde tutulmasıdır. Sürdürülebilir Kalkınma 1992 BM Yeryüzü Zirvesinde imzalanan Rio Deklarasyonu ve Gündem-21’le hemen hemen tüm ülkelerin çeşitli ölçeklerdeki planlama politikalarına, önceliği farklı düzeylerde de olsa bir amaç olarak girmiştir.

Günümüzde sürdürülebilirlik kavramı çok boyutlu ele alınmaktadır. **Ekolojik, sosyal ve ekonomik.** Bu bağlamda sürdürülebilir gelişme ise; “insanın yaşam kalitesini (çevresel, sosyal, ekonomik) yükseltirken ekosistemin taşıma kapasitesini aşmamak” (Barton, 1996) olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre **sürdürülebilir gelişme 3 ölçütü sağlamalıdır. İnsan gereksinimlerini karşılıyor mu?, Doğanın taşıma kapasitesine saygılı mı?, Maliyet-yarar dengesi içersinde yapılabilir mi?**

Sürdürülebilirlik hareketinde yerel yönetimlerin halka en yakın yönetim kademesi olarak yaşamsal önemi vardır. Gündem 21'in tanımladığı Yerel Gündem 21 kavramı yerleşmenin sürdürülebilir bir gelecek için vizyon geliştirilmesini ve bu vizyonu hayata geçirecek uzun dönemli bir stratejik planın hazırlanmasını ve uygulanmasını içerir. Başka bir deyişle “her toplum/kent yerel bakış açısıyla sürdürülebilirliği tanımlamalı ve koşullarını ortaya koymalıdır” (Roseland, 1997). Bu sürecin olmazsa olmaz koşulu “Katılımcı Yaklaşım”ın benimsenmesi yani Halkın Katılımının sağlanmasıdır. Bu bağlamda kent konseylerinin oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Sürdürülebilir Kent Planlamasının temel amaçları maddeler halinde şöyle özetlenebilir;

- Çeşitli yöntemlerle her tür doğal kaynak kullanımını azaltmak,
- Yenilenebilir kaynaklara öncelik tanımak,
- Ekonomiyi yaşanılabilir kılmak,
- Doğal ve toplumsal çeşitliliği desteklemek ve güçlendirmek,
- Toplumsal ilişkileri destekleyecek fiziki çevre kalitesini yakalamak,
- Toplumsal konulara, kararlara örgütlü ve örgütsüz halk katılımını desteklemek, kentte “Yönetişim” anlayışını geliştirmek.

Tablo 1. Çeşitli ölçeklerde planlama ve tasarımda sürdürülebilirlik konusunda alınabilecek bazı önlemler

Sürdürülebilirlik ilkesi	Konut ölçeğinde	Mahalle ölçeğinde	Kent ölçeğinde
Doğal denge			
Enerji kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> . Enerji etkin yapı; ısı kaybı en az, yenilenebilir enerji (y.e.) kullanımı . Yapının yönlendirilmesi; güney ve ara yönleri 	<ul style="list-style-type: none"> . Yapı yoğunluğunun denetimi (y.e. kullanımı için optimum yoğun) . Çevre dostu ulaşım türünün tercihi-yaya, bisiklet 	<ul style="list-style-type: none"> . Kent gelişme alanının güneş enerjisinden etkin yararlanması; yönlendirme, . Yapı yoğunluğunun denetimi (y.e. kullanımı için optimum yoğun) . Ulaşım sistemi ve ulaşım tür seçimi
Su kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> . Şebekeden temiz su tüketimini azaltıcı önlemler; yağmur suyundan yararlanma, rezervuar kapasitesini azaltma, vb. 	<ul style="list-style-type: none"> . Şebekeden temiz su tüketimini azaltacak önlem 	<ul style="list-style-type: none"> . Şebekenin etkin hizmet vermesi (kaçak, vb. olmaması) . Su kaynaklarının/havzanın korunması
Atık - katı	<ul style="list-style-type: none"> . Atığı azaltmak; ayırma, öğütme, biyo-gaz, vb. 	<ul style="list-style-type: none"> . Gübre elde etme (mahalle tarım bahçesinde kullanma) 	<ul style="list-style-type: none"> . Geri kazanım, ön işleme/işleme . Zararlı atıkları uygun yöntemlerle uzaklaştırma ve yok etme
- sıvı	<ul style="list-style-type: none"> . Arıtılarak yeniden kullanma; rezervuarda, bahçe sulamada, vb. 		<ul style="list-style-type: none"> . Arıtma, yeniden kullanma işlevleri
Arazi kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> . Yapıyı sağlıklı ve bakımlı tutma, . Ekonomik ve işlevsel ömrünü uzatma, vb. 	<ul style="list-style-type: none"> . Etkin kullanılmayan kentsel alanların iyileştirme, yenileme; mevcut toprak kullanımında ekonomi, . İşlevleri yayma; taşıt ulaşımı doğuracak etmenleri en aza indirme. 	<ul style="list-style-type: none"> . Kentsel işlevleri yayararak taşıt ulaşımı talebini azaltılması . Kent gelişme alanının saptanmasında doğal değerlerin korunması; nitelikli toprak, orman, su, vd. . Mevcut kentsel toprak kullanımında ekonomi; yoğunluk denetimi
Çeşitlilik	<ul style="list-style-type: none"> . Konutun yeşil değerini artırma; bahçe yeşili, cephe yeşili, çatı yeşili, vb. 	<ul style="list-style-type: none"> . Doğal flora ve faunayı yaşatacak ortamların sağlanması/bulunması. 	<ul style="list-style-type: none"> . Kent ormanı, doğal sit, kent açık ve yeşil alan ağının kurulması
Sosyal denge			
En az refah düzeyi	<ul style="list-style-type: none"> . Sağlıklı barınma 	<ul style="list-style-type: none"> . Bütünleşmiş servisler; eğitim, sağlık, rekreasyon, vb. 	<ul style="list-style-type: none"> . Bütünleşmiş servisler; eğitim, sağlık, rekreasyon, vb.
Sosyal ilişkileri sıkı ve canlı tutma	<ul style="list-style-type: none"> . Konutun dışı açık olması (konutun zeminle ve yol ile ilişki düzeyi önemli). 	<ul style="list-style-type: none"> . Uygun nitelikte sosyal mekanların sağlanması; bahçe, sokak, meydan, park, vb. 	<ul style="list-style-type: none"> . Sosyal mekanlar sisteminin kurulması
Çeşitlilik	<ul style="list-style-type: none"> . Yaşam biçimi ile uyumlu konut 	<ul style="list-style-type: none"> . Yaşam biçimleriyle uyumlu konut çevresi; kültürel, sosyal çeşitliliğin korunması 	<ul style="list-style-type: none"> . Kültürel ve sosyal çeşitliliğin korunması, kent mekanlarına yansması
Kalite ve çekicilik	<ul style="list-style-type: none"> . Nitelikli konut ve yakın çevresi 	<ul style="list-style-type: none"> . Nitelikli konut grupları, çevresi. 	<ul style="list-style-type: none"> . Nitelikli kentsel çevre, kamusal mekanlar ağı
Demokrasi/katılım	<ul style="list-style-type: none"> . Konut ve yakın çevresiyle ilgili kararlarda söz sahibi olmak 	<ul style="list-style-type: none"> . Mahalle ile ilgili kararlara öncelikle katılmak. 	<ul style="list-style-type: none"> . Kent ile ilgili kararlara aktif katılım.

Genel anlamda;

Plan; Bir tasarımı gerçekleştirmek için önceden belirlenen hususların tümü, bir tasarım, ifade ve uygulama aracıdır. Bir başka deyişle, Mevki–yer, konu, zaman takımları arasındaki ilişkileri ifade eden bir programdır.

İMAR: Şehirlerin düzenlenen ve tasarlanan program ve planlar çerçevesinde sağlıklı ve güvenli gelişmesini amaçlayan çalışmalardır.

Kent Planlaması ise; Kentin var olan sorunlarının ve büyüme eğilimlerinin verdiği ipuçları/uyarılar doğrultusunda kentin önceden saptanan bir süreç içerisinde erişeceği büyüklüğe göre, işlevsel ilişkilerin, ulaşım-iletişim, sosyal ve fiziksel dokusunun tasarlanması olarak tanımlanan bir karar verme ve değerlendirme sürecidir. Kent planlaması, ki çoğunlukla uygulama imar planı düşünülerek, imarcı bir yaklaşımla kadastral ya da imar parsellerinin kaç kat yapı iznine sahip olduğu, ne amaçla kullanılabileceği gibi soruların cevabını veren bir ürün olarak görülmektedir. Halbuki, kent planlaması içerisinde doğal kaynakların optimize edilmesi, rahat ve güvenli erişim olanaklarının sağlanması, kent ekonomisinin daha iyi hale getirilmesi, yaşam koşullarının iyileştirilmesi, sağlıklı bir çevre gibi konular yer almaktadır. Bir bilim, bir meslek, bir disiplin olarak türlü bilim, meslek ve disiplinlerle uzak veya yakın ilişkileri olan kent planlaması, toplum bilim, mimarlık ve yapı mühendisliği, hukuk, siyaset, iktisat gibi disiplinleri birleştiren bir yapıya sahiptir. Diğer bir deyişle disiplinler arası (interdisciplinary) bir karakter gösterir,

Şeklinde tanımlanabilmektedir.

- Planlama alanı ve yakın çevresi ile alanın bölge veya kent bütünü içindeki konumunu belirlemek üzere eşik analizi, yerinde yapılan incelemeler gibi fiziksel çalışmalarla birlikte, bilimsel tekniklere ve yöntemlere dayalı, yeterli nitelikte ve kapsamda ekonomik, sosyal, kültürel, politik, tarihi, sektörel ve teknolojik araştırmalar yapılır, ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri alınır.
- Plan kararları, yapılan inceleme ve araştırma sonuçları değerlendirilerek oluşturulur. Plan raporunda, yapılan tüm inceleme ve araştırmalar, alınan görüş ve öneriler ve yapılan değerlendirmelerle birlikte, planın gerçekleştirilmesini sağlayacak uygulama araçları, kurumsal yapı ve denetim konularına dair ilkeler de yer alır.

TÜRKİYE' DE PLANLAMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ

1. Cumhuriyet Öncesi Dönem

1. Ebniye Nizamnamesi (1848). Planlama olgusu ve kent planlaması yaklaşımları Avrupa'da sanayi devrimiyle birlikte gelişmeye başlamış ancak 1848 yılından önce Osmanlı İmparatorluğuna olan yansımaları sınırlı olmuştur. İstanbul'un ilk imar planı 1842 yılında Moltke tarafından tamamlanmıştır ve bu planda şehirle ilgili imar kararları da bulunur. Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk imar mevzuatı olan "Ebniye Nizamnamesi" 1848 yılında Moltke'nin planı ve ona ilişkin kararlarının öncülüğünde hazırlanmıştır. Yapı tüzüğü olarak da adlandırılan bu düzenleme ile; İstanbul'da Üsküdar, Galata, Eyüp semtlerinde yapılacak yapıların normları, cadde ve sokakların genişlikleri, kamulaştırılması gibi esaslar getirilmiştir.
2. Turuk ve Ebniye Nizamnamesi (1864). 1848 sonrası Avrupa'da gelişen şehir planlaması yaklaşımları, Osmanlı İmparatorluğu'nda önceki dönemlerin akımlarına göre oldukça etkili olmuştur. Turuk ve Ebniye Nizamnamesi, 1864 yılında 1848 tarihli Ebniye Nizamnamesi'nin kaldırılmasıyla yürürlüğe girmiştir. Kamulaştırma, yol genişletmesi, bina yüksekliği ve harita yapımı gibi konulara ait hükümlere yer veren bu nizamnamenin tüm imparatorluğu kapsamı açısından önemli özelliği bulunmaktadır.
3. Ebniye Kanunu (1882). Sokak genişlikleri, ibadet yerleri, meydanlara yapı yasağı, yapı yükseklikleri, yapı türleri, parselasyon, harita yapımı gibi esaslar getiren düzenleme yapı kanunu olarak da adlandırılır.

2. Cumhuriyet Sonrası Dönem

1. 352 Sayılı Kanun (13.10.1923). İmar ve İskan Vekaleti kuruldu.
2. 1924 yılında 442 sayılı Köy Kanunu ile köy, kasaba, şehir sınıflandırması yapıldı.
3. 486 Sayılı Kanun (16.4.1924). Umumu Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında Kanun (Belediye Emirlerine İlişkin Ceza Hükümleri Hakkında Kanun).
4. 1351 Sayılı Kanun (30.5.1928). Ankara Şehri İmar Müdüriyeti Teşkilat ve Vaziyetlerine Dair Kanun: Ankara ilinin planlanması için 1351 sayılı yasa çıkarıldı ve Ankara İmar Müdürlüğü kuruldu. Cumhuriyetin ilanını izleyen 1923-1928 yılları arası Türkiye’de; 1882 tarihli Osmanlı İmparatorluğundan kalma, yangın yerleri, yollar ve binalarla ilgili hükümleri kapsayan Ebniye Kanunu’nun uygulandığı dönemdir. Cumhuriyetin ilan edildiği ilk yıllar şehir imar planlarının yapılmasını zorunlu kılan bir kanunun henüz yürürlüğe girmemiş olması nedeniyle plansız dönem olarak adlandırılır ve bu dönemde şehir planlamasıyla ilgili gelişmeler, savaş sırasında yangında zarar gören yerleşme alanlarının halihazır haritaları üzerindeki yolların genişletilmesini esas alan istikamet planlarının hazırlanmasıyla sınırlı kalmıştır. 1923’te başkent olan ve ülkesel ölçekte merkezi karar ve kontrol işlevini yüklenen Ankara’da nüfus hızla artmış ve imara yönelik birçok sorun ortaya çıkmıştır. İmara ve şehir planlamasına ilişkin önemli yasal ve kurumsal düzenlemelerin asıl hedefi bu nedenle 1930’lara kadar Ankara’nın sorunları olmuştur.
5. 1580 Sayılı Kanun (14.4.1930). Belediyeler Kanunu. Bu plan ile bütün belediyelere imar planı hazırlatma mecburiyeti getirilmiş ve kent çevresi belediyenin kontrolüne bağlanmıştır.

Süreç içerisinde çok çeşitli yasal düzenlemelerle planlama ile ilgili faaliyetler giderek değişmiş ve geliştirilmiştir.

İmar Mevzuatı Kademelenmesi Aşağıdaki Gibidir.

- 2709 sayılı T.C. Anayasası
- 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
- 3194 sayılı İmar Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu
- İmar Tüzüğü
- İmar Planı
- İmar Yönetmeliği (İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik-2001'de adı **PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK** olmuş, Haziran 2014'de bu yönetmelik kaldırılmış ve yerine **MEKÂNSAL PLANLAR YAPIM YÖNETMELİĞİ** çıkartılmıştır.)
- (PLANLI ALANLAR TİP İMAR YÖNETMELİĞİ, PLANSIZ ALANLAR TİP İMAR YÖNETMELİĞİ) bu yönetmelikler de 2017 yılında değiştirilerek (PLANLI ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ, PLANSIZ ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ adını almışlardır.)
- Genelgeler